

Izazovi i trendovi u računovodstvu u javnom sektoru (PSA): uloga MMF-a

6. LISTOPADA/OKTOBRA 2021.

Sagé de Clerck

Viša ekonomistica, Odjel za fiskalne poslove

Sadržaj

- Uvod
- Uloga MMF-a u računovodstvenim reformama
  - ▶ Konceptualni angažman
  - ▶ Operativni angažman
- Izazovi za budućnost

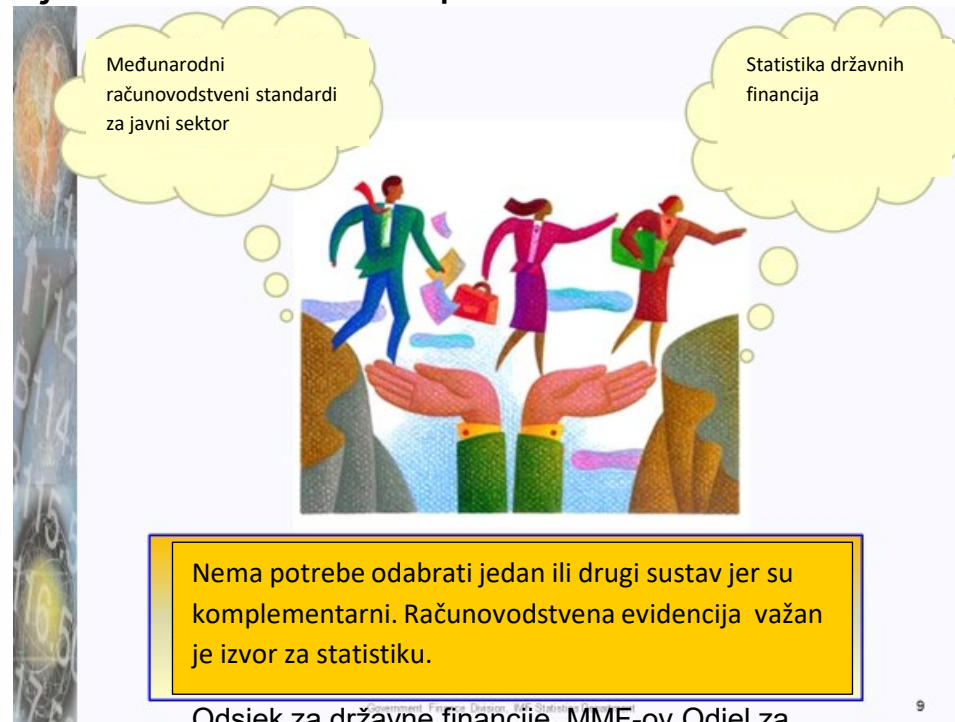
Uvod

- Dobro je na trenutak osvrnuti se od kuda dolazimo
- Dobro je ocijeniti gdje se sada nalazimo
- Dobro je razmisliti o budućim izazovima

Uloga MMF-a u računovodstvenim reformama: konceptualni angažman

- Objavljivanjem Sustava nacionalnih računa (engl. System of National Accounts, SNA) u 1993. MMF se aktivno uključio u problematiku obračunskog izvještavanja – uslijedio je Priručnik za statistiku državnih financija u 2001.
- Ažuriranje SNA-a iz 1993. dovelo je do osnivanja **Radne skupine za harmonizaciju računovodstva u javnom sektoru (engl. Task Force on Harmonization of Public Sector Accounting, TFHPSA)** koja je osnovana u listopadu/oktobru 2003.

Uloga MMF-a u računovodstvenim reformama: konceptualni angažman (2)

- Suradnja je kulminirala **SNA-om iz 2008.** i **GFSM-om iz 2014.**
  - ▶ Uklonjeno nekoliko nepotrebnih razlika između računovodstvenog i statističkog okvira
  - ▶ GFSM iz 2014. dopunjen Dodatkom 6. – Usporedba IPSAS-a i statističkih smjernica
- **Suradnja se nastavlja** putem Savjetodavne skupine za statistiku državnih financija i statusom MMF-a kao promatrača u IPSASB-u, što je dovelo do:
  - ◆ donošenja politike IPSASB-a koja će pri izradi standarda u obzir uzeti statističku osnovu izvještavanja
  - ◆ IPSASB-ovog sučelja koje pokazuje sličnosti i razlike i olakšava redovito snimanje stanja
  - ◆ bilješki za raspravu za sljedeći krug ažuriranja statističkih priručnika

Simbiotska veza između računovodstvenih standarda, statističkih smjernica i savjeta za reformu javnih financija u korist svih profesija.

Uloga MMF-a u računovodstvenim reformama: operativni angažman

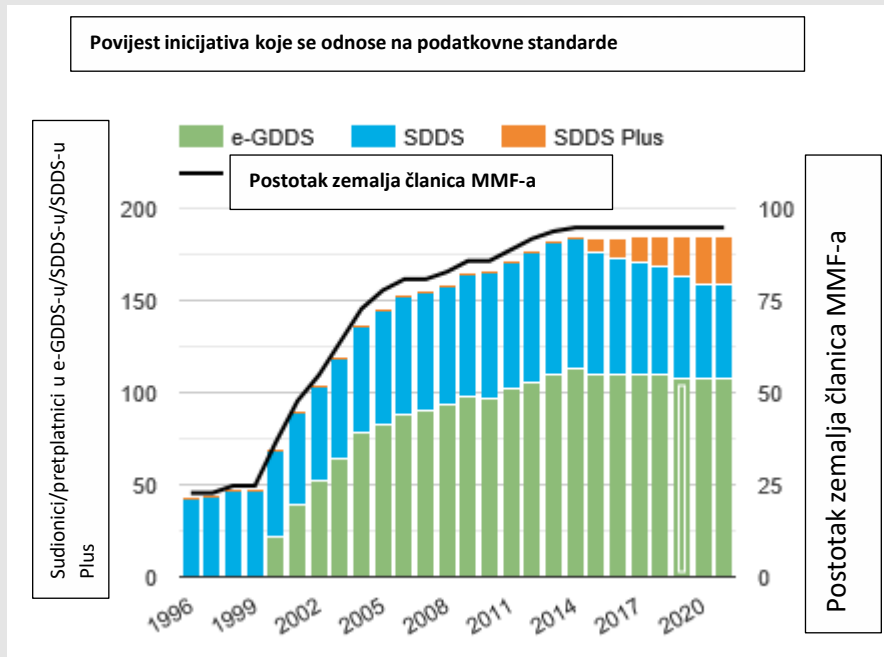
Operativni angažman MMF-a indirektno dodatno podupire i potiče unaprjeđenje državnog računovodstva u zemljama članicama s pomoću:

- nadzora i financijske potpore članicama
- podatkovnih standarda
- razvoja kapaciteta
- savjetovanja, istraživanja i analize

Uloga MMF-a u računovodstvenim reformama: nadzor i financijska potpora

- Statut MMF-a, članak VIII., odjeljak 5.
  - ▶ Od članica se zahtijeva da MMF-u dostave one informacije koje MMF smatra potrebnima za svoje djelatnosti
  - ▶ S vremenom razvijeni zahtjevi za fiskalnim podacima s obzirom na
    - ◆ institucionalnu pokrivenost
    - ◆ pokrivenost tokova, stanja i položaja
    - ◆ klasifikacije
    - ◆ osnovu izvještavanja
- Statut MMF-a, članak IV., odjeljak 3. omogućuje nadzor zemalja članica
  - ▶ S vremenom porasla važnost fiskalnih podataka u aktivnostima koje se odnose na nadzor
  - ▶ S vremenom postrožen okvir fiskalnog izvještavanja
  - ▶ Nekoliko dokumenata Odbora i naknadne odluke pridonijeli su unaprjeđenju fiskalnog izvještavanja:
    - ◆ „Using the GFSM 2001 Statistical Framework to Strengthen Fiscal Analysis in the Fund” („Upotreba statističkog okvira temeljem GFSM-a iz 2001. za jačanje fiskalne analize u Fondu”) iz 2005.
    - ◆ „Government Finance Statistics to Strengthen Fiscal Analysis” („Statistika državnih financija za jačanje fiskalne analize”) iz 2010.
    - ◆ Review of the Implementation of Government Finance Statistics Framework to Strengthen Fiscal Analysis („Pregled primjene okvira statistike državnih financija za jačanje fiskalne analize”) iz 2013. i 2017.
- Statut MMF-a, članak V., odjeljak 3. odnosi se na uvjete kojima se uređuje upotreba općih resursa Fonda
  - ▶ Zemlje članice kojima je potrebna financijska potpora često podliježu uvjetovanostima – uključujući uvjetovanosti koje se odnose na fiskalno izvještavanje

Naslovna uloga MMF-a u računovodstvenim reformama: podatkovni standardi

Inicijative koje se odnose na podatkovne standarde razvijale su se ovisno o promjeni potreba donositelja politike

- Podatkovni standardi pomogli su zemljama da poštuju zahtjeve u pogledu pokrivenosti, periodičnosti, vremenskih razdoblja, metodologije, itd.
  - ▶ Poseban standard za distribuciju podataka (engl. „Special Data Dissemination Standard”, SDDS) utvrđen u 1996.
  - ▶ Opći sustav distribucije podataka (engl. „General Data Dissemination System”, GDDS) utvrđen u 1997.
  - ▶ SDDS Plus utvrđen u 2012.
  - ▶ e-GDDS (podatkovne kategorije usklađene sa zajedničkim pokazateljima za nadzor)
- Navedeni podatkovni standardi popraćeni su metapodacima
- U 2003. izrađen okvir za procjenu kvalitete podataka – kvaliteta podataka ocjenjuje se s pomoću šesterodijelne strukture koja pokriva institucionalno okruženje, statističke procese i karakteristike statističkih proizvoda

Uloga MMF-a u računovodstvenim reformama: razvoj kapaciteta (engl. Capacity Development, CD)

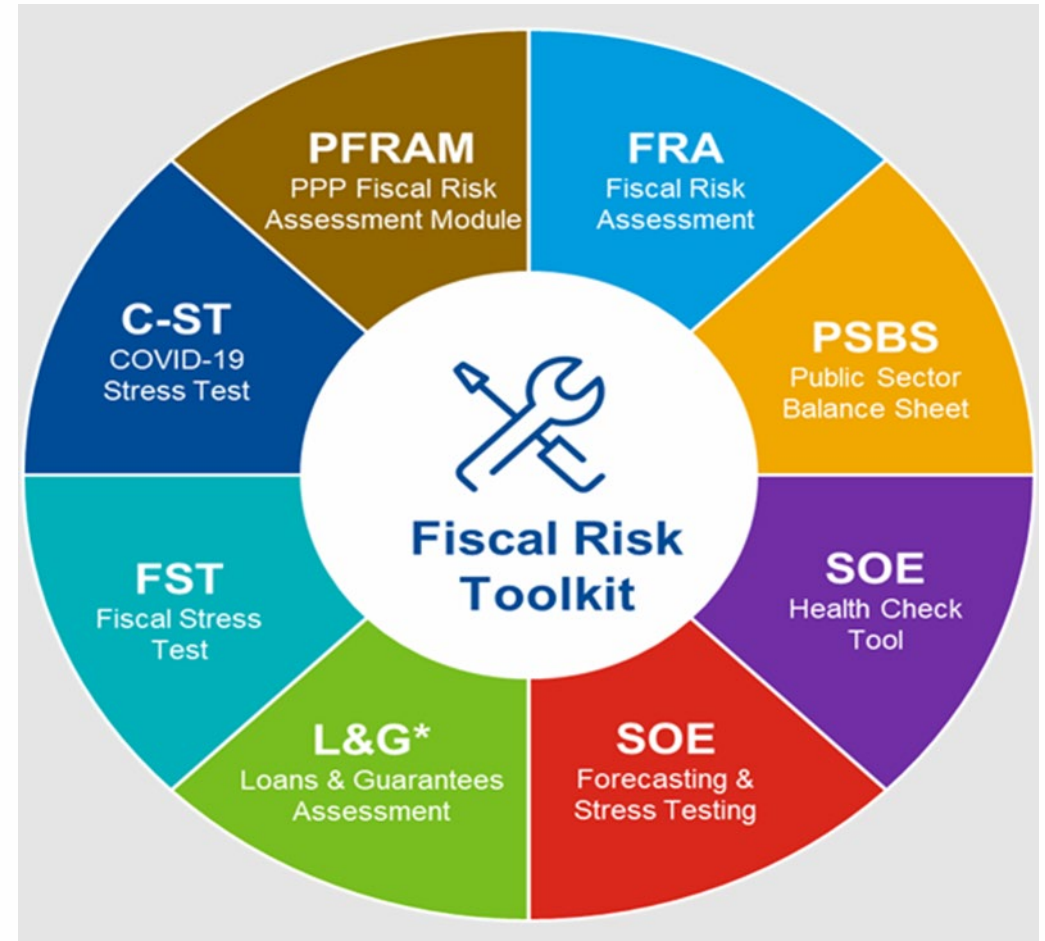
MMF daje tehničku pomoć u vidu razvoja kapaciteta na:

- zahtjev vlasti
- zahtjev timova u zemljama

MMF daje CD u vidu:

- dijagnostičkih alata, primjerice:
  - ▶ procjena fiskalne transparentnosti (eng. Fiscal Transparency Evaluation, FTE)
  - ▶ procjene upravljanja javnim investicijama (engl. Public Investment Management Assessments, PIMA)
  - ▶ alati za procjenu fiskalnog rizika (engl. Fiscal Risk Toolkit)
- Tematske misije u vezi s CD-om uključuju teme koje se odnose na:
  - ▶ računovodstvene reforme
  - ▶ reforme standardiziranog računskog/kontnog plana
  - ▶ upravljanje dugom
  - ▶ fiskalno izvještavanje općenito

Legenda: PFRAM – modul za procjenu fiskalnog rizika JPP-a; FRA – procjena fiskalnog rizika; PSBS – bilanca stanja javnog sektora; SOE – alat za provjeru zdravlja; SOE – izrada projekcija i provjera otpornosti; L&G – procjena zajmova i jamstava; FST – provjera fiskalne otpornosti; C-ST – provjera otpornosti na koronavirusnu bolest (COVID-19); Fiscal Risk Toolkit – alati za procjenu fiskalnog rizika.

Uloga MMF-a u računovodstvenim reformama: *ad hoc* savjetovanje, istraživanje i analiza (1)

- *Ad hoc* savjetovanje za posebne ekonomske događaje, primjerice:
  - ▶ U odgovoru na pandemiju izrađene konceptualne bilješke i radni dokumenti

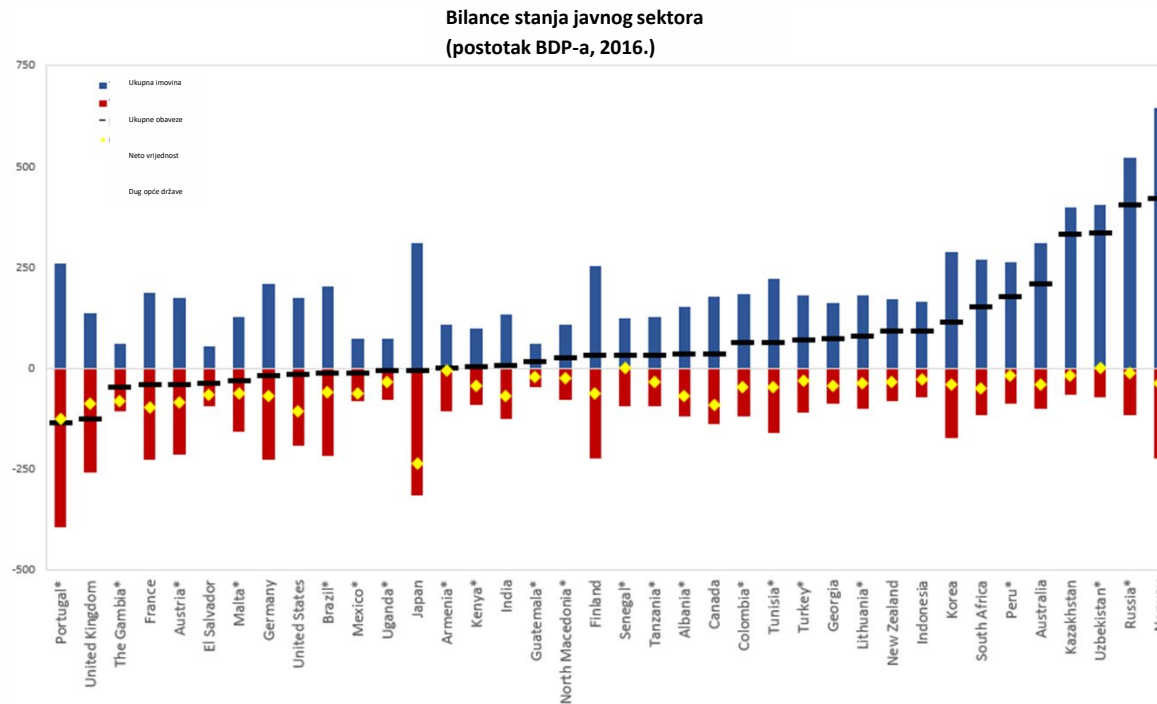
Vlade moraju učiniti sve što je potrebno. Ali moraju se pobrinuti da sačuvaju račune.

Victor Gaspar, Direktor Odjela za fiskalne poslove, Međunarodni monetarni fond

Uloga MMF-a u računovodstvenim reformama: *ad hoc* savjetovanje, istraživanje i analiza (2)

Baza podataka „Bilanca stanja javnog sektora” (engl. Public Sector Balance Sheet, PSBS) dobar je primjer provedbe istraživanja i analize kao dodatne indirektno potpore reformama temeljne računovodstvene osnove.

- U projektu je izvršena procjena vremenskih serija PSBS-a za 38 zemalja na temelju javno dostupnih informacija

Izvor: MMF-ova baza podataka „Bilanca stanja javnog sektora”.

*Na temelju jednogodišnjih podataka, prikupljenih u većini slučajeva u okviru procjene fiskalne transparentnosti: Albanija, 2013.; Armenija, 2016.; Austrija, 2015.; Brazil, 2014.; Kolumbija, 2016.; Gambija, 2016.; Gvatemala, 2014.; Kenija, 2013.; Litva, 2016.; Malta, 2016.; Meksiko, 2016.; Peru, 2013.; Portugal, 2012.; Rusija, 2012.; Senegal, 2016.; Tanzanija, 2014.; Tunis, 2013.; Turska, 2013.; Uganda, 2015.; Uzbekistan, 2016.

Uloga MMF-a u računovodstvenim reformama: *ad hoc* savjetovanje, istraživanje i analiza (3)

Vrijednost analize baze podataka PSBS

- Pokazuje mogućnost prikupljanja navedenih podataka za zemlje na svim razinama dohotka
- Fiskalni monitor pokazuje korisnost podataka
- Jasno pomogla utvrditi nedostatke u osnovnim izvornim podacima
- Uvid u red veličine bilanci stanja javnog sektora
- Rezultati ističu važnost gledanja ne samo informacija o učinku država nego i njihovog financijskog položaja u protoku vremena kako bi se utvrdila fiskalna održivost
- Pobuđen interes za položaj u PSBS-u

Izazovi

Još uvijek postoje mnogi izazovi:

- I dalje staro-školski način razmišljanja o fiskalnoj analizi i donošenju odluka:
  - ▶ u prioritetima težište na kratkoročnim razdobljima
  - ▶ prevladava tradicionalni način razmišljanja o fiskalnom izvještavanju
  - ▶ mnogo glavnih računovođa i dalje usmjereno samo na potrebe za izvještavanjem u skladu s računovodstvenim standardima – zanemaruju druge potrebe za izvještavanjem
- Donošenje novih računovodstvenih standarda često nije popraćeno stvarnom primjenom
- Ograničeni resursi za njihovu primjenu
  - ▶ Računovodstvene reforme su skupe
  - ▶ Ograničeni IT i ljudski resursi
  - ▶ Nedostatno znanje – posebice je ograničeno znanje o usklađenom izvještavanju

Hvala vam za pažnju

SdeClerck@imf.org